18-24 Σεπ. 2002

Κριτική

Βάτραχοι
Θέατρο Πέτρας

Από την **Ελένη Πετάση**

Σε μια παρακμάζουσα Αθήνα με αξίες και ήθη σε αποσύνθεση, ένας θεός αναζητά να βρει ερείσματα πολιτικά και πολιτισμικά που θα τη σώσουν. Πιστεύοντας ότι το αρχαίο δράμα επιτελεί αυτόν το σκοπό και απογοητευμένος από το τέλμα στο οποίο βρίσκεται, αποφασίζει να κατέβει στον Άδη, για να αναζητήσει ποιητή και να τον επαναφέρει στη Γη. Στους «Βατράχους» του Αριστοφάνη –γράφτηκαν στο τέλος του Χρυσού Αιώνα (405 π.Χ.)– ο Διόνυσος είναι η αλληγορία τής υπό κατάρρευση Αθήνας, που αναπόφευκτα νοσταλγεί τις παλιές της δόξες. Την περιπετειώδη, γεμάτη δοκιμασίες, κάθοδό του στον Κάτω Κόσμο (αναδιάρθρωση του μύθου του Ορφέα και του Ηρακλή) θα ακολουθήσει η αντιπαράθεση του Ευριπίδη και του Αισχύλου, που, σε μία αριστουργηματική σκηνή της κωμωδίας, αγωνίζονται για τη θέση του νικητή. Καθώς οι δύο μεγάλοι τραγικοί προσπαθούν να διακριθούν «ερμηνεύοντας» στίχους από έργα τους, ο Αριστοφάνης εκτοξεύει τη σάτιρα στα ύψη. Κριτής δεν είναι άλλος από το θεό του θεάτρου Διόνυσο, ο οποίος, με γνώμονα την ουσιαστικότερη συνεισφορά καθενός στην αγωγή των πολιτών, σωτήρα του άστεως ανακηρύσσει τον Αισχύλο.

Η παράσταση του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος με τη μεστή, ρυθμική μετάφραση του Κώστα Ταχτσή, παρότι δεν έχει σαφή προσανατολισμό (κινείται ανάμεσα στο τσίρκο, το βαριετέ και την επιθεώρηση), και οίστρο και φαντασία και ιδιαίτερα καλές υποκριτικές επιδόσεις διαθέτει. Ένα ευφρόσυνο «αλαλούμ» με έντονη δόση τρέλας κυριαρχεί σε όλη τη διάρκεια των δρώμενων, το οποίο οικοδομείται τόσο από τη διάρθρωση της σκηνοθεσίας (Σωτήρης Χατζάκης) όσο και από τη συμβολή της χορογραφίας (Κωνσταντίνος Ρήγος), της ενδυματολογίας (Κλαιρ Μπρέισγουελ) και της μουσικής (Ελίζαμπεθ Σουέντος).

Δεν λείπει από την ατμόσφαιρα ούτε η ποιότητα της νοσταλγίας – μια αίσθηση μελαγχολίας που εκφράζεται με φελινικό τρόπο. Η Έρση Δρίνη, από την άλλη πλευρά, στηρίζει το συμβολισμό και τη δράση του έργου δημιουργώντας ένα αισθητικά άρτιο και ταυτόχρονα λειτουργικό δέντρο που ενώνει τη ζωή με το θάνατο. Αν κάτι ξεφεύγει από τις προθέσεις του Σωτήρη Χατζάκη, είναι η άνιση συνδιαλλαγή με όλα τα ετερόκλητα στοιχεία που συνιστούν την ανάγνωσή του – κάπου ο Χορός υπερθεματίζει με την κινητικότητά του, κάπου τα κοστούμια φτάνουν σε αβασάνιστες υπερβολές, κάπου η μουσική αρμονία διασπάται από άνοστα ακούσματα.

Ωστόσο, τις όποιες αδυναμίες επουλώνουν οι ηθοποιοί. Πραγματική αποκάλυψη ο Βασίλης Χαραλαμπόπουλος, απολαυστικός Ξανθίας, μυημένος στους μηχανισμούς της κωμωδίας. Ο Χρήστος Στέργιογλου (Διόνυσος) με μέτρο και ακρίβεια, ο Αλέξανδρος Μυλωνάς (Αισχύλος) λιτός και με επιβλητική παρουσία, ο Κώστας Σαντάς (Ευριπίδης) εξωστρεφής και απρόοπτος. Όλοι τους εκμαιεύουν αβίαστο γέλιο έχοντας ως άξονα την κομψότητα. Και αυτό δεν είναι μία εύκολη επίτευξη.